

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 maja 2024 r.,

w sprawie W. O. i P. O.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawców

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 sierpnia 2023 r., sygn. akt II AKa 1/22

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 12 sierpnia 2021 r., sygn. akt VIII Ko 16/21

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zwolnić wnioskodawców z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Na skutek wniosku W. O. i P. O. o odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania wobec P. O. wyroku

byłego Sądu Wojskowego Okręgu Warszawskiego z 12 listopada 1945 r. sygn. akt 0.889/45 - Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 12 sierpnia 2021 r., sygn. VIII Ko 16/21 w oparciu o art. 8 ust. 1, 10 ust 1 i art. 13 ustawy z 23 lutego 1991 roku (Dz.U. Nr 34 poz. 149 z późn.zm.):

1. zasądził od Skarbu Państwa tytułem zadośćuczynienia na rzecz W. O. i P. O. po 2.085.000 zł dla każdego z nich wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
2. w pozostałej części oddalił wniosek o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia;
3. oddalił wniosek o nakazanie zwrotu do rąk W. O. i P. O. pistoletu automatycznego typu S. wraz z 30 sztukami nabojęw kal. 9 mm, pistoletu typu W. wraz z 17 sztukami nabojęw kal. 9 mm, pistoletu typu V. wraz z 17 sztukami nabojęw kal. 9 mm oraz 8 granatów zaczepnych;
4. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz W. O. i P. O. kwoty po 288 zł plus VAT dla każdego z nich tytułem zwrotu kosztów postępowania;
5. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku złożyli pełnomocnik wnioskodawców, prokurator i Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie reprezentowany przez radcę prawnego.

Pełnomocnik W. O. i P. O. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego i procesowego, które to miały niewątpliwy wpływ na treść wydanego wyroku, tj.:

1. art. 445 § 1 k.c. w z. z art. 445 § 1 i § 2 k.c. w zb. z art. 448 k.c. w zb. z art. 8 ust.1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez zasądzenie niewspółmiernie niskiej kwoty zadośćuczynienia w stosunku do doznanych krzywd, w tym

cierpień moralnych i fizycznych represjonowanego P. O.1 i tym samym niewłaściwe uznanie, że kwota zadośćuczynienia w wysokości czterech milionów stu siedemdziesięciu tysięcy zł, tj. po dwa miliony osiemdziesiąt pięć tysięcy zł dla każdego z wnioskodawców - stanowi kwotę wystarczającą i tym samym adekwatną do doznanych krzywd, w tym cierpień moralnych i fizycznych represjonowanego P. O.1 ;

2. art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 322 k.p.c. oraz w zw. z art. 361 § 2 k.c. przez odmowę przyznania wnioskodawcom odszkodowania w jakiegokolwiek części pomimo tego, że P. O.1 wskutek niewątpliwie niesłusznego pozbawienia wolności i stosowanych względem niego represji stalinowskich musiał doznać znacznego uszczerbienia w swoim majątku, a to w wyniku tego, że uniemożliwiono mu w powojennej Polsce świadczenia stałej, systematycznej i godnej zarobkowo pracy;
3. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez niedostateczne podjęcie przez Sąd Okręgowy działań procesowych zmierzających do należytego ustalenia wszelkich możliwych okoliczności sprawy, w szczególności okoliczności dotyczących obiektywnego ustalenia wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania należnego P. O.1 wskutek bezprawnego pozbawienia wolności i represjonowania, w tym brak przyjęcia za miernik zadośćuczynienia za doznaną krzywdę bezspornego faktu, że wyłącznie niesłuszne wieloletnie pozbawienie wolności i równoczesne dotkliwe stosowanie szeroko pojętych represji stalinowskich względem P. O.1 - w sposób bezpośredni spowodowało nieodwracalne skutki w jego psychice, relacjach rodzinnych i społecznych, a także majątkowych;

nadto zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, a mający wpływ na treść wyroku poprzez nieuzasadnione uznanie, iż kwota:
 1. dwudziestu dwóch milionów pięciuset sześćdziesięciu siedmiu tysięcy i trzystu zł z tytułu zadośćuczynienia - nie stanowi kwoty adekwatnej do

doznanych przez P. O.1 krzywd i cierpień będących wynikiem bezprawnego pozbawienia wolności i stosowanych względem w/w represji państwa totalitarnego;

2. trzystu sześćdziesięciu tysięcy zł z tytułu odszkodowania za utracone zarobki przez bezprawnie represjonowanego P. O.1 - jest nieuzasadniona, albowiem nie została „udowodniona” przez wnioskodawców;
3. czterdziestu ośmiu tysięcy sześćdziesięciu czterech zł z tytułu skonfiskowanego P. O.1 mienia przez stalinowskie organy ścigania - jest nienależna.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł w oparciu o przepis art. 437 § 1 i § 2 k.p.k. o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie przez:

1. zasądzenie kwoty: 22.567.300 zł od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie tytułem zadośćuczynienia za krzywdy doznane przez skazanego P. O.1 mocą wyroku Sądu Wojskowego Okręgu Warszawskiego z dnia 12 listopada 1945 r. na rzecz spadkobierców ustawowych P. O.1 w osobach synów: W. O. oraz P. O. , tj. po: 11.487.682 zł dla każdego z wnioskodawców,
2. zasądzenie kwoty: 360.000 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki przez skazanego P. O.1 wskutek pozbawienia w/w wolności przez okres siedemdziesięciu dwóch miesięcy na mocy wyroku Sądu Wojskowego Okręgu Warszawskiego z dnia 12 listopada 1945 r. - na rzecz wnioskodawców W. O. oraz P. O. , przyjmując wysokość odszkodowania na kwotę 5.000 zł za każdy miesiąc pozbawienia wolności (okres od 30.11.1945 r. do 30.11.1951 r), tj. po: 180.000 zł dla każdego z wnioskodawców,
3. zasądzenie kwoty: 48.064 zł (czterdziestu ośmiu tysięcy sześćdziesięciu czterech zł) od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie tytułem zwrotu równowartości skonfiskowanych przez Skarb

Państwa P. O.1 w dniu 01 sierpnia 1945 r. przedmiotów w postaci: pistoletu automatycznego m-ki: S. o wartości rynkowej = 18.000 zł wraz z 30 sztukami nabojęw 9 mm para o łącznej wartości rynkowej = 30 zł, pistoletu m-ki W. o wartości rynkowej = 6.000 zł wraz z 17 nabojami 9 mm para o łącznej wartości rynkowej = 17 zł, pistoletu m-ki V. o wartości rynkowej = 20.000 zł wraz z 17 nabojami 9 mm para o łącznej wartości rynkowej = 17 zł oraz 8 granatów zaczepnych o łącznej wartości rynkowej = 4.000 zł, na rzecz wnioskodawców W. O. oraz P. O. , tj. po: 24.032 zł dla każdego z wnioskodawców.

Apelację od wyroku sądu I instancji również złożył Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie, który zarzucił ww. wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 w zw. z art. 445 § 2 k.c. w zbiegu z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1693, dalej: „*ustawa lutowa*”) poprzez błędne przyjęcie, że kwota zadośćuczynienia w wysokości po 2.085.000,00 zł dla każdego z wnioskodawców jest kwotą odpowiednią w przypadku krzywd doznanych na skutek pozbawienia wolności ojca wnioskodawców - P. O. w związku z działalnością represjonowanego na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i uznaniu tych kwot jako adekwatnych do doznanych krzywd, a także cierpień fizycznych i moralnych.

Stawiając powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia w zakresie pkt. 1 wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz każdego z Wnioskodawców tytułem zadośćuczynienia odpowiednich kwot, w wysokości odpowiadającej rzeczywistej krzywdzie, związanej z wydaniem przez Sąd Wojskowy Okręgu Warszawskiego w dniu 12 listopada 1945 r., sygn. akt O. 889/45 wyroku skazującego P. O. za przestępstwa z art. 1, art. 4 pkt 1 lit. a oraz art. 9 dekretu PKWN z 30 października 1944 r. o ochronie Państwa.

Apelację złożył również prokurator, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, poprzez niezasadne uznanie, iż kwota 4.170.000 zł zasądzona tytułem zadośćuczynienia za pozbawienie wolności P. O. w okresie od

1 sierpnia 1945 r. do dnia 30 listopada 1951 r. stanowi właściwą, pełną kompensację krzywd jakich doznał P. O.1, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż sąd *meriti* ustalił nadmiernie wygórowaną wysokość rekompensacyjną.

Stawiając powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zmniejszenie zasądzzonego zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawców do łącznej kwoty 720.000 zł.

Na skutek wniesionych apelacji Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 24 sierpnia 2023 r., sygn. II Aka 1/22, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądzone w punkcie 1 od Skarbu Państwa zadośćuczynienie oddalił ponad kwotę 1.333.000,00 zł na rzecz każdego z wnioskodawców wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
2. zasądził tytułem odszkodowania od Skarbu Państwa na rzecz W. O. i P. O. kwoty po 95.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
3. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawców, który wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez rażącą obrazę przepisów tj.:

I/ art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez wadliwe przeprowadzenie kontroli apelacyjnej i niewywiązanie się przez Sąd Apelacyjny z powinności prawidłowego i wszechstronnego zbadania prawidłowości wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt VIII Ko 16/21, względem zarzutów postawionych w apelacji pełnomocnika wnioskodawców co w rezultacie doprowadziło do zmiany wyroku Sądu I instancji oraz zasądzeniu na rzecz wnioskodawców niewspółmiernie niskiej kwoty zadośćuczynienia względem doznanych krzywd P. O. ;

II/ rażąco naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia tj.

1. art. 8 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 445 § 1 i § 2 kodeksu cywilnego, co skutkowało wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wyroku, który w pkt. 1 w sposób oczywisty i rażąco narusza zasady ustalenia sumy pieniężnej zadośćuczynienia za krzywdy i represje stalinowskie z uwagi na niewłaściwe uwzględnienie tych elementów, które mają istotne znaczenie dla określenia wysokości zadośćuczynienia, co w efekcie skutkowało pominięciem wykazania oczywistego związku między wstrząsem wynikającym ze skazania P. O. na karę śmierci, sześciolletnimi torturami i znęcaniem się przez funkcjonariusza służby oraz pozbawieniem wolności w skrajnych dla egzystencjonalnego przeżycia warunkach i nieodwracalnymi dolegliwościami zdrowotnymi natury somatycznej, które doprowadziły do przedwczesnej śmierci w męczarniach oraz dolegliwościami P. O. natury psychicznej, które towarzyszyły mu do końca życia;
2. art. 8 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 361 § 2 kodeksu cywilnego, co skutkowało wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wyroku, który w pkt. 2 w sposób oczywisty i rażąco narusza zasady ustalenia sumy pieniężnej odszkodowania za korzyści utracone, które P. O.1 mógłby otrzymać, gdyby nie oczywiście niesłuszne pozbawienie wolności z uwagi na niewłaściwe uwzględnienie tych elementów, które mają istotne znaczenie dla określenia wysokości *lucrum cessans*, co w efekcie skutkowało pominięciem wykazania oczywistego związku między w/w bezprawnym pozbawieniem wolności, odjęciem mocą stalinowskiego wyroku praw publicznych i honorowych, braku nostryfikacji ukończenia Szkoły Inżynierskiej, po ukończeniu, której nadawano stopień inżyniera.

Konkludując skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie II Wydział Kamy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie jej jako oczywiście bezzasadnej. O oddalenie wniesionej kasacji jako oczywiście bezzasadnej wniósł pełnomocnik Skarbu Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja pełnomocnika wnioskodawców okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym.

Przypomnieć na wstępie należy, iż zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogły mieć one istotny wpływ na treść orzeczenia sądu odwoławczego. Nie należy zapominać o tym, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i pomyślana została jako instytucja służąca do eliminowania z obrotu prawnego takich orzeczeń sądowych, które ze względu na stopień wadliwości nie powinny funkcjonować w demokratycznym państwie prawnym.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że podstawą wzruszenia w postępowaniu kasacyjnym prawomocnego orzeczenia może być tylko takie rażące naruszenie prawa, które *in concreto* mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Niedopuszczalne jest więc bezpośrednie atakowanie w kasacji orzeczenia sądu pierwszej instancji, a także kwestionowanie ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie. Sąd Najwyższy rozpoznając kasację pełnomocnika wnioskodawców miał też w polu widzenia pogląd prawny zawarty w postanowieniu Sądu Najwyższego z 26 marca 2024 r., sygn. I KK 43/24, z którego wynika, że przepis art. 433 § 2 k.p.k. może zostać naruszony jedynie wówczas, gdy sąd odwoławczy w ogóle nie ustosunkuje się do określonego zarzutu wskazanego w

środka odwoławczym (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. akt II KK 127/12). Przy czym w doktrynie podnosi się, że nie ma naruszenia wymogu z art. 433 § 2 k.p.k., jeżeli odniesienie takie, choć zbiorcze istnieje. Oczywiście stopień szczegółowości uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, zależy od zawartości oraz jakości uzasadnienia wyroku sądu pierwszej instancji, a także poziomu argumentacji zawartej w apelacji. W przywołanym orzeczeniu wskazane są również judykaty Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, z których wynika, że z uzasadnienia musi jasno wynikać, iż kwestie, mające decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, zostały rozważone (por. np. wyrok ETPC z 15 lutego 2007 r. w sprawie Boldea przeciwko Rumunii, skarga nr 19997/02, § 30), zaś sąd odwoławczy nie jest zobowiązany do szczegółowego odnoszenia się do każdej kwestii (por. np. wyrok ETPC z dnia 19 kwietnia 1994 r. w sprawie Van de Hurk przeciwko Holandii, skarga nr 16034/90, § 61).

Przechodząc do omówienia wywiedzionej kasacji stwierdzić należy, że lektura zarzutów wymienionych w pkt. 1 i 2a kasacji oraz ich uzasadnienie wskazuje, że ta część środka odwoławczego sprowadza się w istocie do zakwestionowania wysokości przyznanego wnioskodawcom zadośćuczynienia, którą skarżący postrzega jako zbyt niską. Kwestia dotycząca ustalenia wysokości przyznanego zadośćuczynienia jest zaś objęta sferą swobodnego uznania sędziowskiego. Nie chodzi tu więc o zarzut dotyczący obrazy prawa, gdyż sądy bowiem obu instancji uwzględniły wszystkie okoliczności wymagające wzięcia pod uwagę przy szacowaniu zadośćuczynienia i wymienione przez skarżącego oraz zachowały przy tym obiektywizm. Sąd Apelacyjny dzieląc przy tym ustalenia sądu I instancji, słusznie przy tym dekodując zarzuty apelacyjne jako odnoszące się jedynie do kwestionowania wysokości przyznanego odszkodowania z tytułu zadośćuczynienia, odniósł się w głównej mierze do tych okoliczności, które jego zdaniem wpłynęły na zmianę *de facto* kwoty przyznanego zadośćuczynienia. Trudno zatem przypisać sądowi II instancji rażące naruszenie prawa wynikające z art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k., który nie powielając ustaleń sądu I instancji – do czego przecież był uprawniony – zaakcentował w głównej mierze te okoliczności, które wpłynęły na zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego. Uzasadnienie więc wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie spełniało nie tylko wymogi

wskazanych przepisów prawa procesowego, ale również odpowiadało standardom wynikającym z orzecnictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – przywołanych na wstępie niniejszych rozważań. Zaznaczyć przy tym należy, że w rozpoznawanej sprawie sądom obu instancji nie uszło uwadze ani indywidualny stopień natężenia krzywdy w toku represji, rodzaj i charakter, ani też długotrwałość cierpień tak fizycznych, jak psychicznych poszkodowanego P. O. Odnosnie samego szacowania wysokości zadośćuczynienia, to w orzecnictwie wskazuje się, że "art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1583) nie przewiduje żadnych sprecyzowanych kryteriów określania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając te oceny praktyce orzeczniczej w konkretnych sprawach. Podobnie przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zadośćuczynienia ograniczają się do wskazania, że zasądzona suma ma być "odpowiednia" - art. 445 § 1 k.c. O tym czy zasądzone zadośćuczynienie spełnia te kryteria decyduje sąd orzekający na podstawie zindywidualizowanych kryteriów, wynikających z materiału dowodowego sprawy, w następstwie rozważenia wszystkich jej istotnych okoliczności" (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2021 r., IV KK 135/21, LEX nr 3241999). Z tego względu sfera decyzji co do wysokości zadośćuczynienia cechuje się znacznym zakresem swobodnej oceny sądu, a luz decyzyjny w tym zakresie wynika z niematerialnego charakteru krzywdy przy wieloaspektowości okoliczności, które należy wziąć pod uwagę. Dlatego też w judykaturze ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym "zarzut niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia może być skuteczny w postępowaniu kasacyjnym wyłącznie wtedy, gdy orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalenia wysokości tego świadczenia. Praktycznie rzecz ujmując ma to miejsce tylko przy ustaleniu kwoty symbolicznej" (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2020 r. V KK 125/20, LEX nr 3245694; zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2019 r., V KK 276/19, LEX nr 2729328). W badanej sprawie taka sytuacja nie zaistniała. Nie można uznać za kwotę symboliczną zadośćuczynienia w sytuacji, kiedy ona została ukształtowana na poziomie 1.330.000 zł na rzecz każdego wnioskodawcy przy przyjęciu, że odpowiada ona kwocie w przybliżeniu 35.000 zł za każdy miesiąc bezprawnego

pozbawienia wolności poszkodowanego i została ona wyznaczona przez sąd II instancji jako wyznacznik przeciętnej stopy życiowej i zamożności społeczeństwa. Oczywistym jest – na co zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny – że kwota zadośćuczynienia nie powinna być przeliczana na dni i miesiące bezprawnego pozbawienia wolności, ale takie odniesienie wskazywać może, że suma ta przedstawia realną wartość, nie symboliczną.

Odnosząc się do zarzutu 2b kasacji stwierdzić należy, że skarżący nie podniósł takich okoliczności, które by były wynikiem błędnej wykładni prawa, czy też niezastosowania prawa materialnego do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, lecz podniósł okoliczności natury faktycznej. W kasacji natomiast nie podniesiono zarzutu rażącej obrazu prawa procesowego prowadzącej w swoich konsekwencjach do błędnych ustaleń faktycznych. Sąd odwoławczy odmawiając bowiem zasądzenia odszkodowania ponad przyznaną kwotę 95.000 złotych wskazał na takie okoliczności jak wiek poszkodowanego w chwili bezprawnego zatrzymania (20 lat), brak doświadczenia zawodowego oraz posiadane jedynie przez niego wykształcenie średnie. Przy czym ostatnią wymienioną okoliczność wprawdzie przyjął w ślad za wyrokiem Sądu Wojskowego Okręgu Warszawskiego z 12 listopada 1945 r., ale okoliczność ta ma potwierdzenie również w protokole przesłuchania poszkodowanego, który jak sam stwierdził - był uczniem kontynuującym prywatnie naukę, celem ukończenia studiów wyższych. Z akt sprawy nie wynika natomiast, że poszkodowany w chwili bezprawnego zatrzymania i odbywania przez kolejne 76 miesięcy kary pozbawienia wolności, którą niewątpliwie odbywał w wyniku bezprawnego orzeczenia organu jakim był w tamtym czasie Sąd Wojskowego Okręgu Warszawskiego ukończył szkołę, o której wspomina skarżący, a której ukończenie dawałoby prawo do nostryfikacji ukończenia szkoły wyższej skutkującej prawem nadania stopnia inżyniera, co by mogło wpłynąć na wysokość jego zarobków. Tak więc twierdzenia pełnomocnika wnioskodawców, że poszkodowany ukończył szkołę wyższą przed zatrzymaniem nie ma odzwierciedlenia w aktach sprawy, a jego twierdzenia w tym zakresie są gołosłowne. Pozostałe podnoszone przez skarżącego okoliczności, które miałyby jego zdaniem wpływ na określenie wysokości sumy odszkodowania z tytułu utraconego zarobku mają natomiast charakter ocenny i nie mogą być

wyznacznikiem błędnej wykładni prawa – co by miało wynikać z treści przytoczonego w części wstępnej niniejszego uzasadnienia – zarzutu. Czyni tym samym zarzut wymieniony w pkt. 2b kasacji jako oczywiście bezzasadny, gdyż odnosi się on *de facto* do okoliczności faktycznych przyjętych przez Sąd Apelacyjny, ale odmiennie ocenionych niż sam by chciał tego skarżący w zakresie ustalania wysokości odszkodowania z tytułu utraconego zarobku przez poszkodowanego P. O. – co jest zabiegiem niedopuszczalnym z punktu widzenia przytoczonych wcześniejszych rozważań dot. treści art. 523 § 1 k.p.k.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia, obciążając kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego Skarb Państwa.

[J.J.]

[ms]